

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

जि.प्र.का.दर्ता न ५८/२०६३

जथाभावी रूख्य नकारात्मै,
वातावरणलाई स्वच्छ राख्यौ।

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना विभाग

वर्ष १५, अंक १०, पृष्ठ-६ ने.सं. १९३८ अगला गा., नवमी, वि. सं. २०७५ जेठ २५ गते शुक्रबार JUN. 2018 मूल्य रु. ५।-

कीर्तिपुरमा खानेपानीको समस्या

आवश्यकता ५० लाख,
आपूर्ति २२ लाख

कीर्तिपुरमा खानेपानीको अवस्थाबारे
काठमाडौं उपत्यका
खानेपानी लिमिटेड
कीर्तिपुर शाखा
प्रमुख
ई. नारायण कर्णको
अन्तर्वार्ता
पृष्ठ ४ मा

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिकामा खानेपानीको समस्या भन्नफ्न् बल्दैछ । सबै भन्दा पुरानो दूधपोखरीमा मुहानको स्रोत सुकेदैछ । दूधपोखरीबाट नगाउँ र मुहान आसपासका विष्ट गाउँ र लगाउलसम्म पानी पुऱ्याउन गाहो भएको छ ।

सुख्खा यामसँगै पानीको स्रोत सुकेका छन् भने मुहानमाथि अनाधिकृत रूपले घर निर्माण र बाटोमा पिचको कारण मुहान सुकेदै गएकोमा दुई मत नहोला । हिजो साइबाबा स्कुल र हस्पिटल बनाउन खोज्दा स्थानीयको विरोधपछि ठड्याङ्गाएका पिलर त भाँचे तर निर्माणका सबै जगासम्म नउलाएपछि केही वर्ष मै सशस्त्र प्रहरीको एपीएफ आर्मी प्रहरी फोर्सको विद्यालय, होस्टेल निर्माण गरी संचालनमा रहेका छन् ।

मूल्यवृद्धिको विरोधमा जुलुस तथा समा

भक्तपुर । सरकारले पेट्रोलियम पदार्थमा गरेको मूल्यवृद्धिको विरोधमा नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघ र नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघले जेठ २३ गते बुधबार जुलुस तथा विरोध सभा गन्यो । भक्तपुरको कमलविनायक चोकबाट सुरु भएको युवा-विद्यार्थीहरूको जुलुस जिल्ला प्रशासन कार्यालय पुरी प्रमुख जिल्ला अधिकारीमार्फत प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापन पत्र बुझाएको थियो ।

प्रशासन कार्यालय परिसरमा आयोजित सभामा बोल्दै नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघका केन्द्रीय अध्यक्ष सविन ख्याजूले

आयल निगमभित्र व्याप्त भ्रष्टाचार र अनियमितताकै कारण निगम घाटामा गएको हुँदा कर्मचारीहरूको

सीमाक्षेत्रमा भइरहेका कालोबजारी रोक्न नेपाल-भारत सीमाक्षेत्रलाई नियमित र व्यवस्थित गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

पेट्रोलियम पदार्थ आयातमा भारतसँग मात्र निर्भर रहनुभन्दा बंगलादेश, पाकिस्तान र चीनलगायतका देशहरूबाट पनि नेपाल सरकारले पेट्रोलियम पदार्थ आयात गर्नुपर्ने उहाँको विचार थियो ।

नेकाविसंघ भक्तपुर जिल्ला समितिका अध्यक्ष मीनबहादुर बाटाले सत्तासीन दलहरूले पटक-पटक जनतालाई भुक्याउने खेल खेलिरहेको बताउदै जनजीविकाससँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने पेट्रोलियम पदार्थमा मूल्यवृद्धि गरेर सरकारले आफू गैर-कम्युनिष्ट रहेको पृष्ठि गरेको बताउनुभयो । उहाँले सत्तासीन दलहरू कम्युनिष्ट नभई संशोधनवादी पार्टी भएको बताउनुभयो । उहाँले रंगशाला बनाउने नाममा भक्तपुरको खेतीयोग्य जमिन नासेर भू-माफियाहरूले चलखेल गर्न खोजेको बताउदै विकेन्द्रित रूपमा विकास निर्माणका काम गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

काय त्रुमा नेकाविसंघका जगतराम धुख्वा, रोगाको टाउको लिई परिकमा गर्ने रागाको खुट्टालिएर पोखरीमा हाम फाल्ने परम्परागत रितीशित मनाउने ऐतिहासिक पोखरी पनि पनि बोल्नुभएको थियो ।

पाँगा दे पोखरी ढालान

पाँगा । पाँगाको लाल्हीमा रहेको देपुखु (देश पोखरी) मा पुनःढालान गरिएको छ ।

परापूर्वकालमा पानी कहिल्यै नसुन्ने पोखरी पुनःनिर्माणसँगै पानी जमेन । पुनःनिर्माण गर्दा जमिनमा सिमेन्ट, डण्डी राखी ढालान गरेपछि पानी सुकेको धेरैले अनुमान गरेका छन् ।

पुरातत्व विवर्धक स्व. शुक्रसागर श्रेष्ठले पोखरीमा सिमेन्ट लगाउनु दाँयाबाँया बालमा सिमेन्टको प्रयोग र पोखरीभन्दा गहिराएर ढल निकास जान्छ भने पानी जम्ने सम्भावना धेरै कम हुने सल्लाह दिनुहन्थ्यो ।

पाँगाको देपुखुमा पानी नजम्नुको कारण स्व. शुक्रसागरको भनाई अनुसार नै भएको हुनुपर्दछ । पोखरीको जमिनमा झैंटा र कालो माटो प्रयोग गरेको भएन त्यो अवस्था नआउने हो कि । सिमेन्टले रास्तो त बनायो तर रितो पोखरीको रूपमा ।

पोखरीमा पानी नजमेपछि पोखरीको महत्व घट्ने र पोखरीको दुरुपयोग हुने सम्भावना पछि छ । यो पोखरी विगतमा लुगा धुन, वैकल्पिक प्रयोग गर्ने

गाईजात्रामा लाखे नाच गर्नेहरूलाई रोगाको टाउको लिई परिकमा गर्ने रागाको खुट्टालिएर पोखरीमा हाम फाल्ने परम्परागत रितीशित मनाउने ऐतिहासिक पोखरी पनि पनि बोल्नुभएको थियो ।

आदिनाथ मन्दिर निर्माण तीव्र

ओभार । काठमाडौंको प्रसिद्ध आनन्ददायी लोकेश्वर आदिनाथ मन्दिर निर्माण कार्य तीव्र रूपले भैरहेको छ ।

जगसम्म भत्काई नव पुनःनिर्माण गरेको मन्दिरले २ तलामा काम भैरहेको छ । पुरातात्त्विक महत्व बोकेको, धार्मिक रूपले विश्वास रहेको ओभारको सबै भन्दा माथिल्लो उचाईमा रहेको पेगोडा शैलीको सो मन्दिर २०७२ सालको भूकम्पले केही असर नगरेपनि भित्रभित्रबाट छियाछिया, काठ मकिएकोले नव निर्माण गर्न थालेको हो ।

सो मन्दिरको मर्मत नेपाल सरकार संस्कृति तथा

विश्व वातावरण दिवस २०७५ को अवसरमा हरियाली प्रवर्द्धन अभियान घोषणा

कीर्तिपुर । विश्व वातावरण दिवस २०७५ (जेठ २३) को अवसरमा कीर्तिपुरमा हरियाली प्रवर्द्धन शुभारम्भ घोषणा गरियो ।

त्यस अवसरमा कीर्तिपुरमा नियमित विभिन्न जातका विश्वास र रोपी हराभरा कीर्तिपुर गेटसम्म विभिन्न जातका विश्वास महजन, वातावरण संरक्षण अभियन्ताहरू कार्यक्रममा उपस्थित रहेका थिए ।

कीर्तिपुर नगरपालिकाका पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरू, विभिन्न संघसंस्थाहरूले विश्व रोपेका थिए । कीर्तिपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महजन, वातावरण संरक्षण अभियन्ताहरू कार्यक्रममा उपस्थित रहेका थिए ।

ऐतिहासिक जनआन्दोलन २०४६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन वि.सं. २००६ माघ हिराकाजी महर्जन वि.सं. २०१७ माघ राजमान मानी वि.सं. २०२५ मसिर राजेन्द्र महर्जन वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष ७५, अंक १०, २०७५ जेठ २५ गते शुक्रवार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन
कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्स्टप
सम्पर्क कार्यालय: जँहुँ हिटी युवा क्लब - ११ पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४९४३६०२२
E-mail:- kipushahid@hotmail.com
kipushahid@gmail.com
www.kipushahid.blogspot.com
मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

मूल्यवृद्धि फिर्ता गर

दुई तिहाई बहुमत प्राप्त प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको सरकारले पेट्रोलियम पदार्थमा गरिएको मूल्य वृद्धिले नेपाली जनताको ढाड सेकेको छ।

पेट्रोलियम पदार्थमा २ महिनामा ५ पटक बढाएपछि उपभोक्ता वर्ग मारमा परेका हुन्। दैनिक उपभोग्य बस्तुको मूल्य कृत्रिम तरिकाले बढेको छ।

कृत्रिम तरिकाले बढाइएको मूल्य नियन्त्रण गर्न सरकारले केही चासो दिएको छैन।

नेकपा (नेकपा) को बहुमत प्राप्त सरकारले कम्प्युनिष्ट आचरण विपरीत कृत्रिम मूल्यवृद्धि गर्ने व्यापारीलाई कारवाही गरिनुपर्ने थियो। तर उल्टो सरकारले निजामती कर्मचारीलाई महंगी भत्ता बापत २ हजार थप गरी व्यापारीलाई मूल्यवृद्धि गराउनमा थप प्रोत्साहन दिएको छ।

पूँजीवादी व्यवस्थामा गरिवको हितमा काम होला, जनजीवन सहज रूपले अगाडि बढ़ा भनेर सोच्नु गलत हुनेछ।

पूँजीवादी र पूँजीपतिहरुको धर्म नै आफू कसरी धेरै धनी हुने, पार्टीका नेता-कार्यकर्ता कसरी सम्पत्ति कुम्ल्याउने हो ध्याननै यसमा केन्द्रित गरेको कारण आज सरकार र सरकारमा रहेका पार्टीले मूल्यवृद्धि फिर्ता गर्न खोज्दैन।

विदेशमा उपभोग्य बस्तुको मूल्यवृद्धि एक पैसा नै किन नहोस् बृद्धि गर्दा धेरै दृष्टिकोणबाट सोचेर मात्र गरिन्छ। एक पैसा मूल्यवृद्धि विरुद्ध उपभोक्ता सडकमा उत्तराधिकारी सरकारलाई फिर्ता लिन लगाउन बाध्य पार्छन् तर देशमा अचाक्ली मूल्यवृद्धि हुँदा पनि उपभोक्ता पनि चुप, राजनीतिक पार्टी पनि चुप बसेका छन्।

नेमकिपाका युवा विद्यार्थीहरु अहिले मूल्यवृद्धिको विरोधमा संघर्षमा उत्रेका छन्।

आशा गरौ मूल्यवृद्धि फिर्ता नगरेसम्म आन्दोलनलाई अगाडि बढाऊँ।

देश गरिब हुने तर मन्त्री र आउरेबाउरे धनी हुने यथावत !

प्रज्ञवल

देश गरिब हुने तर मन्त्री र आउरेबाउरे धनी हुने यथावत !

एमाले र माओवादी केन्द्र एकता घोषणा भएको पाँचौ दिन जेठ ७ गते ती पार्टीको एकीकृत रूप नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका प्रधानमन्त्री ओली नेतृत्व सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक भयो। राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीद्वारा वाचित ४३ पृष्ठ र १०३ बुँदाको सो नीति तथा कार्यक्रममा देश र जनताको समस्या कसरी समाधान गर्ने कुनै खाका छैन। एमालेको नेतृत्वमा गठन भएका यसअधिका चार वटा सरकारले यस्तै नीति तथा कार्यक्रममा देश र बजेट ल्याएका थिए। ती कुनै पनि नीति तथा कार्यक्रम र बजेटले जनताका समस्यालाई सम्बोधन गर्न सकेन्न। यस पटकको एमाले-माओवादी केन्द्रको संयुक्त सरकारको नीति तथा कार्यक्रमले पनि जनताका समस्यालाई सम्बोधन गरेन।

नीति तथा कार्यक्रमलाई एमाले का अधिकांश सांसदहरूले आलोचनात्मक बचाउ गरे। माओवादी केन्द्रका सांसदहरूले पनि नीति कार्यक्रमलाई बचाउ गर्न लागि परे। एमाले र माओवादी केन्द्रका सांसदहरू सरकारको नीति कार्यक्रमलाई पञ्चायतकालमा पञ्चहरू पञ्चायती नीतिलाई समर्थन गर्न बाध्य भए भै समर्थन गर्न बाध्य छन्। एमाले र माओवादी केन्द्रका सांसदहरू निर्वाचन क्षेत्र विकास बजेट व्यवस्था गराउन पनि नीति तथा कार्यक्रमको

समर्थनमा लागेको देखिन्छ। एमाले अध्यक्ष ओलीले शान्ति प्रक्रियाका कार्यहरू मात्र माओवादीसँग मिल्ने बताएका थिए। यसको जवाफमा माओवादी अध्यक्ष प्रचण्डले एमालेको कुनै हैसियत नभएको नेकासँग विलय हुनुपर्ने बताएका थिए। ओली-प्रचण्डको आरोप-प्रत्यारोप सुन्दा यी दुई पार्टीको एकता नेपाल र नेपाली जनताको हितमा भएको हो भन्ने कुनै आधार छैन। संविधानसभाको दोस्रो निर्वाचनपछि नेका र एमालेको सरकार गठन भयो। त्यसबेला माओवादी केन्द्र फोरमसमेतका साथमा संसद अवरोध र सडक आन्दोलनमा थियो। त्यसबेला ओलीले प्रचण्डलाई २-३ अर्ब रुपैयां पाए आन्दोलनबाट हट्टने बताए। यसको जवाफमा आन्दोलनकारीहरूको बैठकबाट ओलीलाई मानसिक सन्तुलन नभएका र उपचारको लागि राँची लानुपर्ने बताएका थिए। यसले एमाले र माओवादी केन्द्रको एकता घोषणा नेपाली जनताको इच्छानुसार नभएको बरू अमेरिकी साम्राज्यवाद र भारतीय विस्तारवादको निर्देशनमा इमानदार नोकर बनाउन भएको पुष्टि गर्दै।

ओलीले ट्रायाम्पु चलाउन एउटा ड्राइभर भए पुरने र जेट विमान नै चलाउन २ जना पाइलट चाहिएको तर्क राख्दै दुई पार्टी एकीकरणपछिको नेकपामा दुई अध्यक्षको बन्दोबस्तलाई बचाउ गरे। राजनीतिक पार्टी कुनै जेट विमानजस्तो होइन। जेट विमानको पाइलट एउटा पनि नीति तथा कार्यक्रमको

प्रम ओलीले पूर्व-पश्चिम र उत्तर-दक्षिण रेल जोड्ने र कोशीमा पानी जहाज चलाउने पुरानो भनाइ दोहोच्याए।

पहिलोपटक प्रम हुँदा ओलीले घर घरमा खाना पकाउने ग्रासको पाइप लाइन जोड्ने सपना बाँडेका थिए। यी सबैलाई ओलीले दिउँसै सपना देखेको हो, राती सुत्दा नदेखेको

दावी गरे। नेपाली जनता घाँटी भिजाउने खानेपानी नपाएर हाहाकार अवस्थामा छन्। काठमाडौं उपत्यका धुलो-धुँवाको प्रदूषणमा निस्सासिद्ध छ। यसकारण प्रम ओलीले काठमाडौंलगायत मुख्य मुख्य सहरमा सवारी जाम अन्त्य गरे, घरघरमा खानेपानी पुऱ्याए, जनताको निम्नि काम गरेको ठहरिने छ। मेलम्चीको पानी काठमाडौं ल्याएर सडक धुने सपना जनतालाई देखाएको २९ वर्ष भयो। उनी एकपटक उपप्रधानमन्त्री र एकपटक गृहमन्त्री भए। काठमाडौंमा मेलम्चीको खानेपानी ल्याउन तीस वर्ष आवश्यक भए कोशीमा जहाज के पाँच वर्षमै चलाउन सम्भव हुन्छ। यस्तो पनि सपना हुन्छ? प्रधानमन्त्री ओलीले पार्टी एकता घोषणामा स-साना पसल थापेर, कुनामा धसिसए कम्प्युनिष्ट कराएर बस्न नहने पनि उपदेश दिए। मार्क्स-एंगेल्सले कम्प्युनिष्ट घोषणापत्र लेखेर कामदार वर्गलाई एक हुन आहवान गर्दा त्यसबेलाका पुँजीवादी सरकारहरूले पनि यसरी उपदेश दिएका थिए। यथार्थमा नवगठित नेकपा नै नेकामा विलय हुने दिन टाढा छैन।

प्रम ओलीले अगाडि पनि बोले र यस पटक पनि भ्रष्टाचार गर्दिन भनेर बोलेको एक सय दिन भयो। तर प्रशासन, निर्माण, उच्चोग-व्यापार, निजी विद्यालय, निजी मेडिकल कलेज र अस्पताल सबैतिर आर्थिक अनियमितता र ठगी यथावत छ। निरहुकुश राणा शासन र निर्दलीय पञ्चायती व्यवस्थामा पनि आ-आफ्नो सरकारको यस्तै प्रतिबद्धता थिए तर व्यवहारमा उल्टो भयो। अहिले ओली-प्रचण्डको सरकार पनि उस्तै छ। सरकार गरिब तर सरकारका मन्त्री र मन्त्रीका आउरेबाउरे हरू धनी हुने नियति यथावत छ। नेकपा गठनको औचित्य देखिएको छैन र देखिने पनि छैन।

भाषा, साहित्य र संस्कृतिया सः

नेवा: एफ.एम १०६.६

निहितिहितिहिति (२४ सै घण्टा) न्यानादिसँ/न्यानादिसँ

नेवा: जुयागुया गौरव यानादिसँ

नेवा: एफ.एम. १०६.६

न्यानादिसँ, व्याख्या, किपू-२
फोन ल्या: ४३४४२२२

अनक मिडिया प्रा.लि.

न्यानादिसँ, व्याख्या, किपू-२
ईमेल: ankmedia.newafm@gmail.com

भक्तपुर नगरपालिकाको एक वर्ष

‘भत्तपुर नगरपालिका मा जनप्रतिनिधिहरूको एक वर्ष’ कार्यक्रममा नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिको जेठ ७ गते सोमबार व्यक्त मन्तव्य-सम्पादक

भत्तपुर नगरपालिकामा जनप्रतिनिधिहरू बहाल भएको एक वर्ष पूरा भयो। यसै अवसरमा जेठ ७ गते ‘भनपामा जनप्रतिनिधिहरूको एक वर्ष’ कार्यक्रम सम्पन्न भयो। यस अवधिमा कानुनले तोकेमोजिम प्रथम र दोस्रो गरी दुई वटा नगरसभाहरू सम्पन्न गरिसकेका छौं भने तेस्रो नगरसभाको नजिक पुऱ्डैछौं।

२०७४ असार २९, ३० र ३१ गते सम्पन्न पृथम नगरसभाले रु. १ अर्ब ५ करोड ५५ लाखको बजेट पारित गरेको थियो। हालसम्म नगरपालिकाले रु. ११ करोड १५ लाख १९ हजार ९९२ आम्दानी र रु. ७८ करोड १२ लाख ०२ हजार ४७० खर्च गरेको छ। देको-मिवा-इटापाके आवास योजनाको लागि पुनःनिर्माण प्राधिकरणबाट लिएको रु. १० करोड रुपैयां पनि आम्दानीमा जोडिएको छ।

निर्वाचनको बेला जनतालाई दिएको वचनअनुसार हामी जनप्रतिनिधिहरू प्रतिबद्ध भएर आ-आफ्नो जिम्मेवारीअनुसारको काममा लागिरहेका छौं। नेपाल मजदुर किसान पार्टीको स्थानीय निर्वाचन घोषणापत्रलाई आधार बनाई नगर र नगरवासीको हितलाई केन्द्रविन्दुमा राखेहामी कार्यरत छौं। शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई, सम्पदा संरक्षण, खानेपानीजस्ता जनतासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने विषयहरूलाई हामीले प्राथमिकतामा राखेका छौं।

भक्तपुर नगरलाई सांस्कृतिक नगर घोषणा गराउन र ज्ञान विज्ञानको केन्द्र बनाउन हामी जनप्रतिनिधिहरू निरन्तर लागिरहनेछौं। यो एक वर्षभन्न हामी जनप्रतिनिधिहरूले केकस्ता कार्यहरू गर्याँ? हामीले जनतालाई दिएको वचनअनुसार काम गर्न सक्यौं या सकेनौ? त्यसको विस्तृत मूल्याङ्कन र समीक्षा गर्ने जिम्मेवारी हामी यहाँका जनतालाई नै दिन चाहन्छौं। हामीले एक वर्षमा गरेका कामहरूबाटे संक्षिप्तमा जानकारी गराउन चाहन्छौं।

१. शिक्षा:

भक्तपुर नगरपालिकाले २०५६ सालदेखि खप उमावि स्थापना गरी शिक्षा क्षेत्रमा प्रत्यक्ष लगानी सुरु गरेको हो। सर्वसाधारण जनताका छोराछोरीलाई कम शुल्कमा उच्च शिक्षा दिने, समाजलाई बुद्धिजीवीकरण गर्ने, नयाँ पस्तालाई एककाइसौं शाताब्दीका चुनौतीहरू सामना गर्न सक्षम बनाउने र श्रमलाई उत्पादन श्रमसँग मिलाउने शैक्षिक संस्थाहरूको उद्देश्य हो। त्यही उद्देश्य पूरा गर्न नपाले खप कलेज, खप इन्जिनियरिङ कलेज, खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ,

खप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थान, शारदा कलेजको सञ्चालन गर्दै आएको छ। नपाले स्थापना गरेका कलेजहरूबाट देशका लागि आवश्यक जनशक्ति उत्पादन भइरहेका छन्। नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित ७ वटा कलेजहरू तथा जनस्वास्थ्य सेवा केन्द्रका लागि चालू आ.व.मा रु. ४१ करोड रूपैयाँ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ।

मनाडाहारेको देशका सबै जिल्लाका विद्यार्थीहरूले खप कलेजहरूमा आफ्नो रूची अनुसारका विषयमा अध्ययन पूरा गरिसकेका छन्। खप इन्जिनियरिङ कलेजबाट स्नातक र स्नातकोतर गरी हालसम्म १४४७ विद्यार्थीले अध्ययन पूरा गरिसकेका छन् भने खप कलेज अफ इन्जिनियरिङबाट ६२३ जनाले अध्ययन पूरा गरिसकेका छन्। हाल खप इ. कलेजमा ६७ जिल्लाका ११०३ जना र खप कलेज अफ इन्जिनियरिङडमा ६४ जिल्लाका ११३ जना र खप कलेजमा ६२३ जना विद्यार्थी अध्ययनरत छन्। भनपाद्वारा सञ्चालित सबै कलेजहरूमा गरी ५,६०० जना विद्यार्थीहरू अध्ययनरत छन्। खप कलेज अफ इन्जिनियरिङडमा यही वर्षदेखि कम्प्युटर इन्जिनियरिङको कक्षा सुरु भएको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ लागू भएपछि भनपाले कक्षा १ र ६ को स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गर्यो। २०७४ माघ २३ गते योगेन्द्रमान बिजुक्छें को संयोजकत्वमा प्राध्यापक सिद्धिरत्न शाक्य, उद्धव सुजस्य, राजेन्द्र श्रेष्ठ र रोसनराज तुझुइं भएको ५ सदस्यीय स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण कार्यदल गठन भई कार्यदलले २०७५ वैशाख २ गते पाठ्यक्रम तयार गरी नपाला बुझायो। भक्तपुरको इतिहास, भूगोल, कला-संस्कृति, सम्पदा, खेलकुदलगायतका विषयलाई समेटेर तयार गरिएको पाठ्यक्रमले नयाँ पुस्तालाई भक्तपुरबाटे जानकारी प्रदान गर्न मद्दत पुग्ने हाम्रो विश्वास छ। आगामी शैक्षिक वर्ष २०७६ बाट कक्षा १ देखि ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रम उत्तर सेवाबाट लाभान्वित भएका छन्।

कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा नगरपालिका स्वयंले सञ्चालन गरी समयमै परीक्षाफल सार्वजनिक गर्यो। भनपा क्षेत्रिभित्र सामुदायिक ३५ र संस्थागत ५७ गरी कूल ९२ वटा विद्यालयहरू छन्। ती विद्यालयहरूमा कक्षा १ देखि १० सम्म अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको सङ्ख्या ३६,५०० (छत्तीस हजार पाँच सय) जना छन्। सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिकस्तर उठाउन यो वर्षदेखि मन्टेश्वरी सिकाइ प्रविधिको तालिम सञ्चालन भयो। तालिम प्राप्त ज्ञानको सही सुदृढयोग होस् भन्ने उद्देश्यले ६ महिनासम्म अनुगमनको व्यवस्था मिलाएका छौं।

२. स्वास्थ्य :

भनपाअन्तर्गत हाल तीन वटा जनस्वास्थ्य केन्द्रहरू सञ्चालित छन्। च्याम्हासिंह, भगवती स्थान र व्यासीमा सञ्चालित ती स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा दैनिक ३०० भन्दा बढी बिरामीहरूले स्वास्थ्य सेवा पाइरहेका छन्। च्याम्हासिंह केन्द्रमा स्त्री रोग, छाला, नाक-कान, घाँटी, हाडजोरी, बाल रोग, छाती रोग, मानसिक रोगलगायतको विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध छ। गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवा हाम्रो उद्देश्य हो।

च्याम्हासिंह स्वास्थ्य केन्द्रसँगै २५ शैय्याको अस्पताल निर्माणको तयारीमा छौं। आजैबाट इमर्जेन्सी कक्ष नयाँ भवनमा सारिएको छ। त्यस्तै बिरामीहरूको सुविधालाई ध्यानमा राखेर भिडियो एकसरे (अल्ट्रासाउण्ड)सेवा, सीआर एक्सरे सेवा र आधुनिक ल्याब सेवा प्रदान गर्ने तयारी भइरहेको छ।

घर घरमा नर्सिङ सेवा दिने नेपाल मजदुर किसान पार्टीको घोषणापत्रलाई आधार बनाउन र नगरवासीको हितलाई केन्द्रविन्दुमा राखेहामी कार्यरत छौं। शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई, सम्पदा संरक्षण, खानेपानीजस्ता जनतासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने विषयहरूलाई हामीले प्राथमिकतामा राखेका छौं।

खप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थानको लागि आ.व. २०७४/०७५ मा रु. ६,४८,७८,२०० बजेट विनियोजन गरेकोमा २०७४ चैत मसान्तभित्र ३ करोड ९३ लाख खर्च भइसकेको छ। जनस्वास्थ्यतर्फ विशेषज्ञ डाक्टरहरू ९ जना र अन्य १३ जना चिकित्सकहरूसमेत २२ डाक्टरहरूले सेवा प्रदान गरिरहेका छन् भने नर्स र अन्य कर्मचारीहरू ६१ जना तथा खप बहुप्राविधिकतर्फ आंशिक र पूर्ण गरी ५७ जनासमेत ११८ जना कार्यरत छन्। नगरभरि १० जना स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ। विद्यालयमा पढ्ने विद्यार्थीहरूलाई पनि सहभागी पाइरहेको छ।

२०७४ साल साउन १

एक सम्पदा सफाइको नीति लागू गरिएको छ।

३) विकास निर्माण :

आ.व. २०७४/०७५

को लागि रु. १ अर्ब ५ करोड ५५ लाख रूपैयाँको बजेट पारित भएकोमा विकास निर्माणका योजनाहरूको लागि रु. ३१ करोड विनियोजन गरिएको थियो। स-

साना विकास निर्माण तथा सम्पदाहरू जीर्णोद्धार र पुनः निर्माणको काम स्थानीय जनताको सहभागितामा बडास्तरबाटे गर्ने नीति पारित गरी प्रत्येक वडाको लागि रु. ५० लाखको दरले विकास बजेट छुट्याइएको थियो। विगत आर्थिक वर्षमा निर्माण कार्य प्रारम्भ भई कमागत रूपमा थप्रै योजनाहरू चालू अवस्थामै भएकोमा भौतिक पूर्वाधारका योजनाहरू ३५ मध्ये २७ वटा सम्पन्न भए भने सम्पदा संरक्षणका योजनाहरू ४७ वटा सम्पदाहरू २७ वटा सम्पन्न भइसकेका छन्। त्यसैगरी बाटोमा इंटा छपाइ तथा ढुङ्गा छपाइका दृष्टि वडा नं. १ र ९ मा १५ दिनको एक पटक उपचार सेवा प्रदान गर्दै आएको छ। २०७४/१२/२९ गते वडा नं. ७ मा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर गतेदेखि भनपाले आयुर्वेदिक स्वास्थ्य उपचार सेवा सुरु गर्यो। साउन १ देखि चैत्र चैत्र भनपाले आयुर्वेदिक स्वास्थ्य उपचार सेवा प्राप्त गर्ने गर्दै आएको छ।

भनपाअन्तर्गत विनियोगिता सम्पन्न भयो।

भनपा ५ स्थित प्रसिद्ध भैरवनाथको मन्दिर जीर्णोद्धारको लागि रु. १ करोड २७ लाख ल.इ. स्वीकृत भई उपभोक्ता समिति समेत गठन भइसकेको छ। पुरातात्त्विक, ऐतिहासिक र धार्मिक दृष्टिले समेत अत्यन्त महत्वपूर्ण उक्त मन्दिरबाटे सम्बन्धित विज्ञहरूको अन्तरक्रिया पछि उहाँहरूकै सुधावमोजिम विज्ञ समूह गठन गरी क्षति विश्लेषणसहितको प्रतिवेदनको पर्खाइमा छौं। प्रतिवेदन प्राप्त हुने बित्तिकै उक्त कार्यलाई अगाडि बढाइने छ।

भनपा वडा नं. १ स्थित

कीर्तिपुरमा पानीको मुख्य स्रोत

दूधपोखरी

कीर्तिपुरमा दूधपोखरी, सीम भवाहिटी र नौमूले पानीको मुख्य स्रोतको रूपमा रहेको छ।

चन्द्र शमशेर राणाको पालामा मुहानको स्रोत दूधपोखरीलाई चारीतर पर्खाल लगाई संरक्षण गरेको यथापि बाँकी छन्। अत्र एउटा पाले घर अनि स-साना मगालबाट पानी संकलन गरी ठूलो

रिजर्व्हेयरमा खस्छ त्यही पानी कीर्तिपुरवासीले वितरण प्रशस्त उपभोग गरेको थिए।

दूधपोखरीबाट उत्पादित पानी ठूलो डगवेलमा खसालेपनि सिचाईको लागि राजकुलो पनि चलेको थियो। अहिले दूधपोखरीको पानी नगाउँ र आसपास गाउँमा वितरण भइरहेको छ।

सीम भवाहिटी स्रोत

सीम भवाहिटी खानेपानीमा एक महत्वपूर्ण स्रोत हो। अविरल निरन्तर उत्पादन भैरहेको यस क्षेत्रमा हाल ३ वटा ठूलठूला रिजर्व्हेयर छन् भने ५ वटा डगवेल र हाल नयाँ डगवेल थप्दै गर्दा ६ वटा कम्पाउण्ड बाहिर रहेका छन्। कम्पाउण्डभित्र ठूलो डगवेल छ जसबाट आवश्यकता र समय तालिकानुसार पानी वितरण गर्ने गरिन्थ्यो।

सबभन्दा ठूलो २ लाख ५० हजार लिटर, मझ्कोला १ लाख ५० हजार र सानो ७५ हजार लिटरअट्टने रिजर्व्हेयर पनि यही सीम मुहानबाट वितरण भैरहेको छ।

डे ढ लाख अट्टने रिजर्व्हेयरमा खानेपानीको मर्मत गरिरहेको छ भने अन्य संचालनमा रहेको छ र नियमित पानी वितरण गरेको छ।

सिम मुहान स्रोतबाट सशस्त्र प्रहरी परिसर एपीएफमा ट्याङ्कीमा १ दिन विराएर १ घण्टा र पाँगाक्षेत्रमा टोलमा समय तालिका मिलाएर १ दिन विराएर आधा घण्टा, खत्री गाउँमा एक दिन विराएर आधा घण्टा, विष्ट गाउँमा एक दिन विराएर आधा घण्टा र भाजंगल रिजर्व्हेयरमा रातभरी वितरण हुन्छ र नगाउँ र कीर्तिपुर क्षेत्रमा पनि यही सीम मुहानबाट वितरण भैरहेको छ।

नौमूले मुहान

नौमूले मुहान दक्षिणकाली नपा र कीर्तिपुर नगरपालिकाको सिमानामा रहेको स्रोत हो।

विशेष गरी स्रोतको भाग चालाखेलमा पर्दछ तर सिमानामा रहेकोले पानीको उपभोग विशेष गरी कीर्तिपुरवासी अर्थात् पाण्डे छाप, टौदह क्वारले तथ्कालबढी उपभोग गरिन्थ्यो र बोसनका स्थानीयले १-२ घण्टा हिँडेर पानी लिन आउने र डाँडा चढने गरिन्थ्यो।

नौमूले खानेपानी सुधार एवं व्यवस्थापन उपभोक्ता समितिको गठनसँगै स्थानीय सरकारका जिविसको सहयोगमा

बार लगाई संरक्षण गरेको छ।

हाल नौमूले स्रोतको पानीलाई संकलन गर्न चालाखेलितर १ लाख ५० हजार लिटरको रिजर्व्हेयर र कीर्तिपुर गुठितर त्यतिकै क्षमता भएको रिजर्व्हेयर ट्याङ्कीकी निर्माण गरी पानी वितरण गरिरहेको छ।

चालाखेलतिरको रिजर्व्हेयरबाट बोसन डाँडामा पानी सप्लाई गर्दै विद्युतीयबाट भने कीर्तिपुर नपामा रहेको ट्याङ्कीबाट क्वार, टौदह, छापसम्म वितरण भैरहेको। बोसनमा चावी चलाउने कर्मचारी हरि बहादुर जिसि बताउनुहन्छ।

स्रोत बृद्धिले खानेपानी समर्थ्याना सामाधान हुनेछ

- रमेश महर्जन
कीर्तिपुर नगरपालिका, नगर प्रमुख

की फित पुर नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत प्रशस्त रहेको छ। खेर गाइरहेको पानीलाई मात्र संरक्षण गर्न सकेमा पानीको स्रोत बृद्धि भई खानेपानीको समस्या धेरै कम हुने म देख्दछु।

की फित पुर नगरपालिकाको प्रमुखको हैसियतले पानीको स्रोत बृद्धि गर्न ठूलो प्रयास हुनेछ। त्यसको लागि सीम, दूधपोखरी, नौमूलेमा खेर गएका पानीको संरक्षण गर्ने जल क्षेत्र घोषणा गरी पर्खाल लगाउने र मेलम्चीको पानीलाई कीर्तिपुरको लागि वितरण मिलाउने कर्तव्य पूरा गर्नेछु।

गत वर्ष र चालू वर्षमा समेतको निर्णयानुसार नेपाल सरकार खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डबाट ११ करोड २० लाख रुपैयां अर्थात् उपत्यका खानेपानी लिमिटेडबाट ४ करोड १० लाख र कीर्तिपुरवासीहरूको सक्रिया सहभागितामा पाँच लाख लिटरसम्मका पानी ट्याङ्कीहरू बनाइएका भएपनि पानीको संकलन गर्ने व्यवस्था नहुँदा त्यसै खाली रहिरहेको छन्। यसलाई व्यवस्थित रूपमा परिचालन गर्न सकेमात्र पनि कीर्तिपुरवासीलाई पिउने पानीको कुनै समस्या नहुने हुन्छ। कीर्तिपुर नगरपालिकाको दक्षिण सिमानामा रहेका पानीका प्राकृतिक श्रोतहरू (दूधपोखरी, सिम, भवाहिटी, बुढाथोकी गाउँ र नौमूले) मुहानको संरक्षण गर्न, वन जंगल तथा सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गर्न सक्ने देख्दछु।

ने पाल सरकार खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र नपाको संयुक्त रूपले १७ करोड ३० लाख छुट्याइएकोमा नगरपालिकाको तपांबाट भाजंगालमा पोलिट्याङ्क र भौतिक संरचनाको लागि २२ लाख, चम्पादेवीस्थित डिप बोरिङ

निर्णय नं. २० :-

एकातिर कीर्तिपुर नगरपालिकाका विभिन्न ठाउँहरूमा अव्यवस्थित रूपमा जमिनको सतहमै प्रशस्त मात्रामा पानी खेर गाइरहेको छ भने अर्कातिर कीर्तिपुरवासीहरूको सक्रिया सहभागितामा पाँच लाख लिटरसम्मका पानी ट्याङ्कीहरू बनाइएका भएपनि पानीको संकलन गर्ने व्यवस्था नहुँदा त्यसै खाली रहिरहेको छन्। यसलाई व्यवस्थित रूपमा परिचालन गर्न सकेमात्र पनि कीर्तिपुरवासीलाई पिउने पानीको कुनै समस्या नहुने हुन्छ। कीर्तिपुर नगरपालिकाको दक्षिण सिमानामा रहेका पानीका प्राकृतिक श्रोतहरू (दूधपोखरी, सिम, भवाहिटी, बुढाथोकी गाउँ र नौमूले) मुहानको संरक्षण गर्न, वन जंगल तथा सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गर्न सक्ने देख्दछु।

२४ सै घण्टा पानी आउँदैयो। जब जनघनत्व बृद्धि भयो पानीको माग पनि बृद्धिसँगै नीजि धारा वितरण गरियो।

नीजि धारा वितरण प्रणाली मास्टर प्लान अनुसार डिजाइन गरी गर्नुपर्ने हो त्यो भएन। जसको कारण अहिलेसम्म पनि समानढांगले पानी वितरण गर्न सकिरहेको छैन। पानी नआएपछि गुनासो पोख्न स्वभाविक थियो। पानी वितरणमा मुहानमा राम्ररी परीक्षण गरेर वितरण गरेको भए धमिलो पानी वितरण नहुने थियो। चन्द्र शमशेर पालामा निर्मित दूधपोखरी खानेपानी मुहान कीर्तिपुरको महत्वपूर्ण मुहान थियो। त्यतिबेला सार्वजनिक धारामा

रु. २ करोड व्यहोरी संयुक्त लगानी गर्ने निर्णय गत आ.व.मा भैसकेकोले सोको कार्यान्वयन गर्न खाने पानी व्यवस्थापन बोर्ड एवं काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडलाई स्मरण गराउने साथै चालू आ.व.म. सुन्दरीघाटबाट खेर गाइरहेको करिव १५ लाख लिटर खाने पानी मध्ये उत्तर स्थानबाट लोकतान्त्रिक चोकसम्म खाने पानी व्यवस्थापन बोर्डबाट पाइप लाइन विच्छायाई ट्याङ्कला क्षेत्रमा खानेपानी वितरण सुर भैसकेको र सोही सुन्दरीघाटदेखि वडा नं. १८ भाजंगलमा थप १८ दिप बोरिङ निर्माण सम्पन्न भैसकेकोले सोको सफल संचालन गरी खानेपानी वितरण गर्न साविकका मुहानहरू संरक्षण, सम्बर्द्धन र उत्पादन बृद्धिमा जोड दिन काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडलाई अनुरोध गर्ने र आगामी आ.व.मा समेत राजनैतिक दलहरू एवं नगरपालिका र काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको संयुक्त पहलमा खानेपानी आयोजनालाई उच्च प्राथमिकतां दिने निर्णय गरियो।

ई. नारायण कर्ण प्रमुख, केयुकेप्ल, कीर्तिपुर शाखा

भोलिका दिनमा धमिलो पानी नाउउला।

८) खानेपानीको समस्या कसरी समाधान गर्नुहन्छ ?

पानीको स्रोत बढाउने कार्य नारिकन समाधान हुने वाला छैन। दैनिक ५० लाख माग भएको कीर्तिपुरमा २२ लाखले धानेका छन्। २२ लाख पानी मध्ये ४० प्रतिशत देले गरी र नदेले गरी लिगेज हुने ६० प्रतिशत मात्र पानीको स्रोत बढाउने कार्य नारिकन समाधान हुन्छ।

मेलम्ची आयो भयो केही सहज होलान्। नत्र भएका पानीलाई समानुपातिक वितरण नारिकन समाधान हुन्छ। आजै (बिहीबार) मात्र हामी सिम मुहान क्षेत्रमा पुगदा फिल्टरेशनमै केही फोहोर थुप्रिएको पाइयो। त्यो सफा भएको छ। समाधान गर्दै जानेछौं।

साथै कीर्तिपुरमा खानेपानीबाट आम जनमानसमा संचार गरिदिन भएकोमा सहिद साप्ताहिकलाई धन्यवाद दिन

चाहन्छ।

‘खानेपानीको समानुपातिक वितरण गरी सहज बनाइनेछ’

१) कीर्तिपुर नगरमा खानेपानीको कुला माग कति छ ?
अहिले को जनघनत्व अनुसार कीर्तिपुर नगरमा खानेपानीको माग ५० लाख लिटर रहेको छ।
२) माग अनुसार आपूर्ति गर्न सकेको छ त ?
माग अनुसार आप

 twitter.com/ndcl_nt facebook.com/NepalTelecom.NT [@instagram.com/nepaltelecomofficial](https://instagram.com/nepaltelecomofficial)

SUMMER OFFER

HAPPY WEEKEND PACK

FRIDAY, SATURDAY & SUNDAY

Get 3GB Data for 3 days

@ RS. 100/-

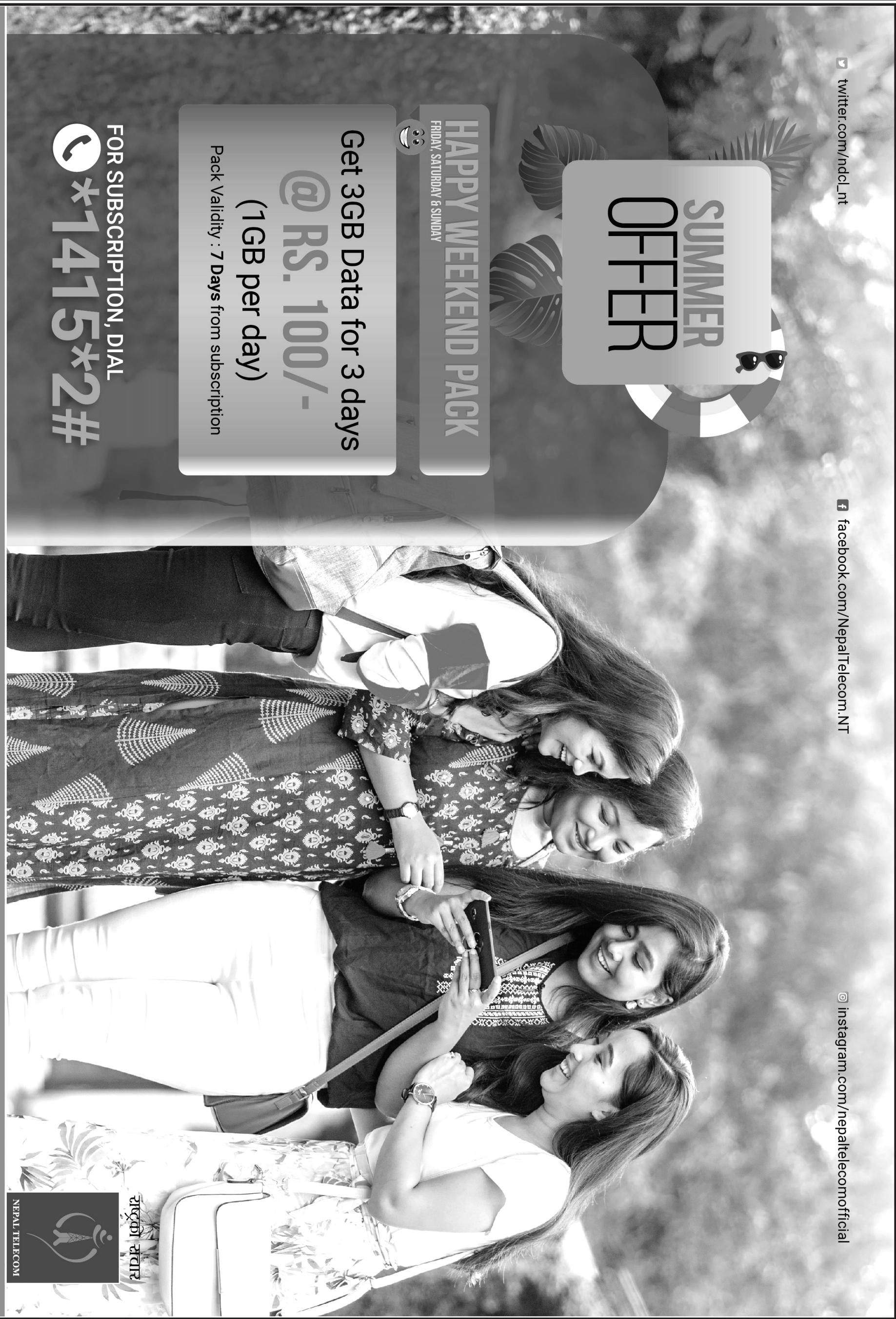
(1GB per day)

Pack Validity : 7 Days from subscription

FOR SUBSCRIPTION, DIAL

📞 *1415*2#

राष्ट्रको सेवा
NEPAL TELECOM

KIPU SCIENTIFIC TRADERS (SCIENCE & SURGICAL HOUSE) Kirtipur Branch, Nayabazar

Head Office: Tripureshwor, Ph. No.: 014252365

Email: shankarmaharjan39@gmail.com, Mob. No.: 9851007840, 9841301590

हामी सेवाहरू:

- १) SCIENCE LAB को लागि चाहिने सम्पूर्ण सामानहरू
- २) HOSPITAL, CLINIC, PATHOLOGY LAB का साथै SURGICAL सम्बन्धि सम्पूर्ण सामानहरू
- ३) तितेपाती (ARTEMESIA) तेलका साथै विभिन्न जडिबुतीका तेलहरू
- ४) बैज्ञानिक अनुसन्धान, शैक्षिक प्रयोगशालाका ज्ञास, उपकरणहरू डिजाइनिङ, उत्पादन तथा मर्मत
- ५) MATH LAB को लागि चाहिने आवश्यक सामानहरू

स्थान : शहीद स्मारक कलेज जाने बाटो कीर्तिपुर गेटसँगै, नयाँबजार

सम्पर्क नं. : ९८५१००७८०, ९८४९३०९५५०

त्रिपुरेश्वर शोरूम : ०१-४२५२३६५

Deals in: Lab Chemicals, Glassware, Apparatus, Surgical, Veterinary, Agriculture, Research, Industries, School, Campus, Hospital Equipments etc.

हार्दिक श्रद्धाङ्गली

जन्म:
वि.सं. १९९८ कार्तिक

स्वर्गरोहण:
वि.सं. २०७५/०२/१३

स्त. पञ्चमाया महजन

मेरी धर्मपत्नी श्रीमती पञ्चमाया महर्जनको
यही जेठ १३ गते ७७ वर्षको उमेरमा स्वर्गवास भएको आज १३ औं दिनको
पुन्य तिथिमा मृत आत्माप्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछौं।
साथै यस दुःखद घडीमा शोक सन्तप्त परिवारजनमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति
प्रदान गर्न सहानुभूति दिनहुने आफन्तजन, इष्टमित्र, शुभमित्र तथा सबैमा
हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछौं।

श्रीमान् भाईलाल महर्जन

छोरा/बुहारी

श्रीमान् रणेश महर्जन/विद्या महर्जन

श्रीमान् सुवेन्द्र महर्जन/रितु महर्जन (अमेरिका)

छोरी/ज्वाई

श्रीमान् रसनी महर्जन/सुविनद महर्जन

नातिहरू

श्री रजोज महर्जन (अमेरिका)

श्री सुजित महर्जन

श्री सुशील महर्जन

श्री बोनी महर्जन

के हो थाइराइड परीक्षण, कसले गराउने ?

डा. केयूर गौतम, अध्यक्ष सर्वयक डायरेक्टर

के हो थाइराइड परीक्षण ?

शरीरमा थाइराइडको समस्या भए नभएको पता लगाउन प्रयोगशालामा गएर जाँच गरिने प्रक्रियालाई थाइराइड परीक्षण भनिन्छ । विगत केही समयता मानिसहरू थाइराइडको समस्या परीक्षण गर्न प्रयोगशालामा आउने कम बढौदै गइरहेको छ । समयमै आवश्यक परीक्षण गरेर सतर्कता अपनाउन वा उपचार प्रक्रियामा जानु राम्रो कुरा हो । तर, यसको मतलब थाइराइडको जाँच जितेबेला पनि गरिरहनुपर्छ भन्ने होइन । रक्तचाप, सुगरको जाँच जस्तो थाइराइडको जाँच नियमित गर्नु पर्दैन । यो 'रूटिन' चेकअप अन्तर्गत पनि पर्दैन ।

थाइराइडको जाँच गर्ने भनेको शरीरमा लक्षण देखिएपछि मात्र हो । तर, अमेरिकास्थित थाइराइड एसोसिएसनका अनुसार सामान्यतया कुनै पनि लक्षण न देखिएका ३५ वर्ष मुनिका मानिसले पाँच वर्षमा एक पटक थाइराइड परीक्षण गराउनु पर्छ । ३५ वर्ष भन्दा माथिकाले भने वर्षमा एक पटक थाइराइडको जाँच गर्न पर्ने हुन्छ भन्ने पनि एसोसिएसनले भनेको छ । जाँचका क्रममा थाइराइडको समस्या देखिएपछि भन्ने हुनेको उत्पादन बढी भएकाले धेरै आउने, डर लागेका जस्तो हुने, दुल्लाउदै जाने, ट्वाइलेट लागिरहने लक्षण देखिएपछि । हाइपो थाइराइडिज्म भनेको हर्मोनोको उत्पादन कम हुने हो । यो समयमा तौल बढने, कपाल भर्ने, आलस्य हुने, कुनैबेला खुट्टा र जिउ कटकट खाने, कब्जियत हुने लक्षण हुन्छ ।

पहिलाका तुलनमा अहिले थाइराइड बढ़दो रूपमा देखिनको कारण ?

थाइराइडको समस्या जुनसुकै उमेरमा पनि देखिन सक्छ । तर, ३५ वर्षभन्दा कम उमेरका मानिसहरूमा लक्षण देखिएको छैन र एक पटकको जाँचका क्रममा थाइराइडको समस्या देखियो भने पनि अर्को जाँच नगरी औषधि दिइहालू हुँदैन । यहाँ त एक पटकको परीक्षणमा थाइराइड देखियो भने तुरन्तै औषधि दिने चलन छ । यस्तो अवस्थामा उत्तर मानिसको ३ देखि ६ महिनामा पुन अर्को परीक्षण गरेर हेर्नु पर्ने हुन्छ । तर, धेरै नै तलमाथि भयो भने चाही औषधि चलाउनु पर्ने हुन्छ ।

थाइराइडको समस्या पता लगाउन के के परीक्षण गरिन्छ ?

सामान्य स्पमा भन्नपर्दा थाइराइड एउटा ग्रन्थी हाँ । थाइराइडको समस्या हुनु भनेको यसबाट उत्पादन हुने हर्मोनमा घटबढ हुनु हो । थाइराइड ग्रन्थीबाट उत्पादन हुने 'टि थ्री' र 'टि फोर' हर्मोन बढने र घटने कारणले थाइराइडको समस्या आउँछ । कहिले काहीं तनाव, माइग्रे न, परीक्षण समय, महिनावारीजस्ता कारणले पनि थाइराइड हर्मोनमा तलमाथि हुन सक्छ । यस्तो समयमा परीक्षण गर्दा आएको रिपोर्टका आधारमा नै औषधि चलाइहालू हुँदैन ।

त्यसकारण थाइराइड परीक्षणबाट आएको रिपोर्ट हेरे पछि चिकित्सकले बिरामीबाटे थप बुझ जस्ती हुन्छ । अमेरिकन थाइराइड एसोसिएसनले लक्षण न देखिएको व्यक्तिकमा एकपटकमा थाइराइडको समस्या देखियो भने ३ देखि ६ महिना 'पर्ख' र 'हेर' भनेको छ ।

थाइराइडबाट हर्मोनको उत्पादन घटेको वा बढेको छ की छैन भनेर पता लगाउन टिएसेच अर्थात् थाइराइड स्टिमुलेटिड हर्मोनको जाँच गर्नुपर्छ । जाँचका

क्रममा टिएसेच बढ्यो/घट्यो

भने मात्र पुरै थाइराइडले काम गरेको छ की छैन भनेर 'टि थ्री' र 'टि फोर' को र टिएसेच जाँच गर्नु पर्ने हुन्छ । 'टि थ्री' र 'टि फोर' लाई थाइराइडले शरीरभित्र हरेक अंगहरूमा फैलाउने काम गर्दछ । यो प्रक्रियामा थपथट भयो अरु अंगहरूको काममा पनि असर पुऱ्याउँछ ।

टिएसेच घटबढ हुँदैमा 'टि थ्री' र 'टि फोर' पनि घटबढ हुनेपछि भन्ने हुँदैन । त्यसकारण लक्षणका आधारमा जाँच गर्न सकिन्छ । जाँचका क्रममा टिएसेचसमा समस्या देखियो भने मात्र 'टि थ्री' र 'टि फोर' को पनि जाँच गर्न सुझाब दिइन् ।

थाइराइडको समस्यामा कस्ता लक्षण देखिन्छन् ?

हर्मोनको उत्पादन बढी हुने समस्यालाई हाइपर थाइराइडिज्म भनिन्छ । यो अवस्थामा मुनिको चाल बढेको जस्तो हुने, पसिना धेरै आउने, डर लागेका जस्तो हुने, दुल्लाउदै जाने, ट्वाइलेट लागिरहने लक्षण देखिएपछि । हाइपो थाइराइडिज्म भनेको हर्मोनको उत्पादन कम हुने हो । यो समयमा तौल बढने, कपाल भर्ने, आलस्य हुने, कुनैबेला खुट्टा र जिउ कटकट खाने, कब्जियत हुने लक्षण हुन्छ ।

पहिलाका तुलनमा अहिले थाइराइड बढ़दो रूपमा देखिनको कारण ?

अहिले मानिसहरूमा धेरै चेतना आइसकेको छ । यही कारण स्वास्थ्य परीक्षण गराउन आउनेको क्रम उत्पादन बढी भएकाले धेरै बिरामी देखिएको हो । परीक्षणको दायरामा आउनेको संख्या बढी भएकाले धेरै बिरामी देखिएको हुनसक्छ । सन् १९६० तिरको समयमा आरआइए (रेडियो इम्युनोयासी) भन्ने प्रविधिले थाइराइड समस्याको जाँच गरिन्थ्यो । सन् १९८० तिर आएर इम्युनोयासी प्रविधिबाट जाँच हुनथाल्यो । पहिला पहिला यो प्रविधि प्रयोग गर्न गाहो भएका कारणले महिनाको एक दिन जाँच गरिन्थ्यो त्यसकारण हामीले उनको पनि पुनः परीक्षण गर्ने निर्णय लियो । पछिलो परीक्षणमा उनको रिपोर्ट पनि सामान्य आयो । हामीले उनको विषयमा पनि थप जानकारी मार्गौ । अधिल्लो पटक ज्ञाताउँदा उनी तीन चार दिनदेखि राती राम्रोसँग सुतेकी नै रहिनछन् । परीक्षाका कारण रातभरि पढ्ने र ननिआउँदा बढेको मानसिक तनावका कारण उनको थाइराइड हवातै बढेको रहेछ । तर, दुई तीन दिनपछि गरिएको परीक्षणमा उनको रिपोर्ट सामान्य आयो ।

यसैगरी, महिनावारी भएको समयमा परीक्षण गर्दा पनि रिपोर्ट तलमाथि हुन सक्छ । पिसाबमा प्रोट्रिन जाने समस्या भएका, स्टेरोइडका औषधि लिएकाका, आइसियु र सिसियुमा भर्ना भएका बिरामीको रिपोर्टमा पनि थाइराइड घटबढ हुन सक्छ ।

त्यसकारण परीक्षणका क्रममा समस्या देखियो भने बिरामीको 'हिस्ट्री' लिने र लक्षण न देखिएकाहालू हुन्ने पुनः परीक्षण गर्न सुझाउनुपर्छ । हामीकहाँ ल्याब, उपचारमा संलग्न डाक्टर र बिरामीबीच 'कम्युनिकेशन ग्राप' छ । जसका कारण आवश्यक सूचना आदानप्रदान नहुँदा कतिपय थाइराइडको समस्या न भएकाहरूले पनि औषधि खानपरिहरेको छ । त्यसैले थाइराइडसँगै अन्य स्वास्थ्य परीक्षण गर्दा खानपान, आफ्नो स्थिति, समय र वातावरणमा ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ ।

पनि प्रयोगशालाको गणस्तर र जनशक्तिका विषयमा जाँच गर्नुपर्ने हुन्छ । अनुगमन